

Stadgar för Centerpartiet

Antagna av Partistämman 2017

Reviderade av Partistämman 2021

Centerpartiet

Innehåll

Förord	2
§1 Grundidé	3
§2 Syfte	3
§3 Organisation.....	3
§4 Medlemskap.....	3
KRETS – Centerpartiet på kommunal nivå	6
§5 Omfattning och uppgift.....	6
§6 Kretsstämma	6
§7 Val av ombud till distriktsstämman	7
§8 Val av ombud till partistämman	7
§9 Kretsstyrelsen.....	7
§10 Kandidatnominering till kommunfullmäktige.....	7
§11 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet	8
§12 Upplösning, sammanslagning och delning	9
DISTRIKT – Centerpartiet på regional nivå	9
§13 Omfattning och uppgift.....	9
§14 Distriktsstämma och nomineringsstämma.....	10
§15 Val av ombud till förtroenderåd och partistämman	11
§16 Distriktsstyrelse	11
§17 Kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag.....	12
§18 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet.....	13
§19 Upplösning, sammanslagning och förändring av distriktsgränser	13
RIKSORGANISATIONEN - Centerpartiet på nationell nivå	14
§20 Omfattning och uppgift	14
§21 Partistämman.....	14
§22 Förtroenderådet.....	15
§23 Partistyrelsen	16
§24 Verkställande utskottet	16
§25 Nominering av kandidater till Europaparlamentsval	16
§26 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet	17
Frivilliga organisationsformer	17
§27 Regionorganisation.....	17
§28 Avdelningar	18
§29 Nätverk	18
Ändring samt tolkning av stadgarna och arbetsordningen	19
§30 Ändring av stadgar.....	19
§31 Ändring av arbetsordningen.....	19
§32 Tolkning av stadgar samt avvikelser från stadgarna	19

Förord

Politiskt arbete i Centerpartiet utgår från var och ens vilja och möjlighet att engagera sig. Det politiska engagemanget kan se olika ut. Genom att främja nya initiativ och kreativitet bland människor som vill verka för Centerpartiets politiska idéer utvecklas en politisk folkrörelse för framtiden.

Stadgarna är Centerpartiets egna överenskommelse om ramar och regler för arbetet inom vår organisation. Det är också en överenskommelse om arbetsuppgifter för respektive organisationsled dvs. krets, distrikt och riksorganisation. Stadgarna gäller samtliga medlemmar och alla organisationsformer - både obligatoriska (krets, distrikt och riksorganisation) och frivilliga (nätverk och avdelningar).

Stadgarnas uppgift är att ge tydliga ramar och regler för en lättarbetad organisation.

Den 1 januari 2020 avskaffades beteckningen landsting i berörda lagar och ersattes av beteckningen region. Då Centerpartiets stadgar och arbetsordning antogs i sin helhet på partistämman 2017 används ordet landsting när det handlar om val till länsnivån. Beteckningen är inte ändrad i de reviderade stadgarna som antogs på partistämman 2021 utan kommer revideras när stadgarna ses över i sin helhet. Fram till dess gäller att det som står om landstingsval gäller för regionval.

Som komplement till stadgarna finns Centerpartiets arbetsordning. Arbetsordningen innehåller rekommendationer baserade på praxis och hur organisationen normalt arbetar. Den är ett komplement till stadgarna som ska ge organisationen vägledning i det praktiska arbetet.

Har du frågor om hur stadgarna och/eller arbetsordningen ska tillämpas är du välkommen att höra av dig till riksorganisationen via telefon 08-617 3800 eller via mejl riksorganisationen@centerpartiet.se.

§1 Grundidé

Alla människors lika värde och rättigheter är grunden för Centerpartiets politik. Vi tror på varje människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid. Ansvar för varandra och för naturens ekosystem ska vara vägledande när samhället formas.

§2 Syfte

Centerpartiet är ett politiskt parti och en öppen folkrörelse som inom sin organisation samlar och engagerar människor som tillsammans vill arbeta för en samhällsutveckling i enlighet med de värderingar och slutsatser som finns i Centerpartiets idéprogram.

§3 Organisation

Mom. 1 Centerrörelsen

Centerrörelsen består av Centerpartiet samt syskonorganisationerna Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter. De tre sistnämnda är alla fristående juridiska personer med egna av respektive förbund fastställda stadgar.

Mom. 2 Tre organisationsled

Centerpartiet har tre organisationsled - krets, distrikt och riksorganisation - som var för sig är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar.

Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar. Kretsarna är sammanslutna i distrikt.

Mom. 3 Frivilliga organisationsformer

Utöver vad om anges i § 3 mom. 2 finns frivilliga organisationsformer.

Medlemmar i Centerpartiet kan organisera sig i avdelningar eller nätverk i enlighet med vad som anges i dessa stadgar (§ 29 och § 30).

Om Centerpartiet har flera distrikt inom ett och samma landsting kan dessa genom beslut på respektive distriktsstämma välja att formalisera samarbetet i en regionorganisation (§ 27).

Distrikt som tillika är krets (§ 14 mom. 2) kan efter beslut på distriktsstämman införa distriktsavdelningar.

Mom. 4 Räkenskaper och revision

Kalenderår är verksamhets- och räkenskapsår inom Centerpartiet.

Varje krets och distrikt är liksom riksorganisationen en egen juridisk person med eget ekonomiskt ansvar.

§4 Medlemskap

Mom. 1 Medlemskapets giltighet

Var och en som delar Centerpartiets värderingar kan bli medlem genom att årligen betala den medlemsavgift som partistämman fastställt.

Medlemskapet är individuellt och innebär ett aktivt ställningstagande för Centerpartiets grundidé och syfte.

Medlemskapet gäller kalenderår. Den som betalar sin medlemsavgift under årets sista kvartal räknas även som medlem för kommande kalenderår.

Medlem kan avsluta sitt medlemskap i förtid genom att meddela detta till Centerpartiets riksorganisation.

Den som är medlem i annat parti i Sverige kan inte samtidigt vara medlem i Centerpartiet.

Mom. 2 Medlemsavgift och fördelning av densamma

Partistämman fastställer medlemsavgiften samt beslutar hur den ska fördelas mellan kretsarna och riksorganisationen. Distriktsstämman beslutar om någon del av medlemsavgiften ska överföras från kretsen till distriktet.

Om kretsen har avdelningar beslutar kretsstämman hur avgiften ska fördelas mellan kretsen och avdelningarna.

Om beslut finns att subventionera medlemsavgiften för enskilda medlemmar ansvarar den som fattat beslutet för att medlemsavgiften betalas för de medlemmar som berörs.

Mom. 3 Medlemsrättigheter

Alla medlemmar i Centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Medlemsrättigheterna utgår från den krets där medlemmen är folkbokförd om medlemmen inte själv valt något annat. Medlemmar bosatta i utlandet ska ange i vilken krets medlemskapet ska registreras.

Varje medlem i Centerrörelsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt inom Centerpartiet på samtliga avdelningsmöten inom sin avdelning, samtliga kretsmöten inom sin krets, sitt distrikts distriktsstämma samt på partistämman.

Mom. 4 Rösträtt

Rösträtt på kretsens årsstämma och kretsens nomineringsstämma har de medlemmar i Centerrörelsen som är upptagna på mötets röstlängd.

Röstlängden består av de medlemmar i Centerrörelsen som har sina medlemsrättigheter i kretsen och som löst medlemskap senast 30 dagar före det datum som kallelsen till mötet skickades. Vid ordinarie årsstämma har även den som var medlem den 31/12 föregående år rösträtt.

Om en individ har flera medlemskap inom centerrörelsen har den ändå endast en röst.

Mom. 5 Rösträtt i krets som också är distrikt

Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område kan distriktsstämman besluta att inför ett system med ombud till distriktsstämman (se § 13). Rösträtten regleras då enligt det beslutet.

Mom. 6 Motionsrätt

Alla medlemmar i Centerrörelsen har rätt att lämna motion till sin kretsstämma, sin distriktsstämma och till partistämman. Varje motion ställd till partistämman skall behandlas av distriktsstämman.

Motion till kretsstämman ska lämnas till kretsstyrelsen senast 31 januari. Kretsstyrelsen ska yttra sig över motionen innan den behandlas av stämman. Motion och yttrande ska finnas tillgängliga för alla medlemmar senast åtta dagar före kretsstämman.

Kretsstyrelsen ansvarar för att motioner som är lämnade till kretsen och som ska vidare till distrikts- och/eller partistämma skickas vidare i rätt tid.

Motion till distriktsstämman och partistämman ska lämnas till distriktsstyrelsen senast den sista februari. Distriktsstyrelsen yttrar sig över motionen innan den behandlas av stämman. Motion och yttrande ska finnas tillgängliga för valda ombud senast åtta dagar före distriktsstämman.

Motion till partistämman ska behandlas på distriktsstämman och lämnas in till distriktsstyrelsen. Distriktsstyrelsen ansvarar för att sända motionen vidare till riksorganisationen senast den sista april. Distriktsstyrelsens yttranden över motionen och distriktsstämmans beslut ska vara riksorganisationen tillhanda senast den 15 maj.

Medlem liksom organisatorisk enhet inom syskonorganisationerna kan välja att låta motion till partistämman behandlas av respektive förbund. Dessa motioner ska lämnas in till Centerpartiets riksorganisation på anvisat sätt senast den 15 februari och riksorganisationen ska senast den sista februari distribuera dessa till respektive syskon. Motioner som förbundet väljer att sända vidare till partistämman ska på anvisat sätt rapporteras skyndsamt tillsammans med förbundets yttrande till riksorganisationen, dock senast den sista april. Motioner som ej är rapporterade den sista april går inte vidare till partistämman.

Mom. 7 Medlemsinitiativ

Medlemsinitiativ är medlemmarnas rättighet att lämna skriftliga förslag direkt till Partistyrelsen. Förslaget ska besvaras av Partistyrelsen inom tre månader och redovisas på kommande partistämma.

Mom. 8 Valbarhet och representation

Jämlikhet, jämställdhet och mångfald är ledord när förtroendeuppdrag ska fördelas.

Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna väljas till förtroendeuppdrag inom Centerpartiet och för att kunna representera Centerpartiet i offentliga uppdrag.

Mom. 9 Uteslutning

Kretsstyrelse eller Distriktsstyrelse kan skriftligen begära hos Partistyrelsen att medlem som bryter mot stadgarna, motverkar partiets syfte eller på annat sätt allvarligt skadar Centerpartiet ska uteslutas.

En begäran om uteslutning ska hanteras skyndsamt. Den som är föremål för uteslutning ska meddelas detta och ges möjlighet att själv yttra sig innan Partistyrelsen beslutar i frågan.

Den som blir utesluten ska få ett skriftligt meddelande med motivering till uteslutningen. Beslutet ska även meddelas syskonorganisationernas riksorganisationer då den som är utesluten inte längre har de rättigheter som följer av medlemskap i Centerpartiet - även om personen fortfarande är medlem i Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter.

Den som blivit utesluten kan ansöka hos Partistyrelsen om återinträde i Centerpartiet.

KRETS – Centerpartiet på kommunal nivå

§5 Omfattning och uppgift

Mom. 1 Omfattning

En krets i Centerpartiet motsvarar en kommuns geografiska område och samlar medlemmar enligt § 4 mom. 3.

Mom. 2 Uppgift

Kretsens uppgift är att

- Vara ett forum för ömsesidig kontakt mellan partiets förtroendevalda kommunala representanter, medlemmarna och kommuninvånarna.
- Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utforma den praktiska politiken i kommunen.
- Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten.
- Engagera människor som vill arbeta för en politisk utveckling i enlighet med Centerpartiets värderingar och program.
- Värva, introducera och utbilda medlemmar samt erbjuda medlemmarna ett aktivt medlemskap t.ex. genom medlemsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras.
- Ansvara för valarbetet inför de allmänna valen samt för nomineringsarbetet inför val av kommunfullmäktige.

§6 Kretsstämma

Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande

Kretsstämman är kretsens högsta beslutande organ där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 4).

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.

Mom. 2 Kallelse, tid och plats

Kretsstämman ska hållas före februari månads utgång.

Minst åtta dagar före kretsstämman ska personlig kallelse sändas till alla medlemmar i kretsen. Kallelse ska innehålla tid, plats samt information om vilka ärenden som ska behandlas. I samband med kallelsen ska samtliga ärenden finnas tillgängliga för alla röstberättigade medlemmar.

Mom. 3 Kretsmöte

Kretsens styrelse ansvarar för att regelbundet bjuda in samtliga medlemmar till kretsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras.

Mom. 4 Extra kretsstämma

Extra kretsstämma ska hållas efter beslut i kretsstyrelsen, alternativt om revisorerna eller minst 1/3 av medlemmarna så begär. Vid sådan begäran ska kretsstyrelsen kalla till extra kretsstämma inom en månad från det att frågan väckts.

Mom. 5 Minoritetsbordläggning

Vid kretsstämma och nomineringsstämma kan minoritetsbordläggning begäras. Den verkställs om minst en tredjedel av de röstberättigade på mötet så begär. Samtliga röstberättigade medlemmar ska då kallas till en ny kretsstämma tidigast åtta dagar efter bordläggningen och senaste en månad efter densamma. Vid det mötet gäller samma röstlängd som vid det första mötet och mötet ska genomföras i sin helhet, dvs. från början av föredragningslistan.

§7 Val av ombud till distriktsstämman

Kretsstämman utser ombud och ersättare till distriktsstämman. Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. Antalet ombud per krets fördelas i proportion till antalet medlemmar (individer) i kretsarnas medlemstal den 31/12 föregående år och fastställs av distriktsstyrelsen.

Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.

Varje krets garanteras minst två ombud.

§8 Val av ombud till partistämman

Varje krets väljer ett ombud till partistämman samt ersättare för denne. Valet gäller för två år och innefattar eventuella extrastämmor.

Kretsens ombud kan inte överlåtas till annan krets eller till distriktet.

§9 Kretsstyrelsen

Mom. 1 Sammansättning

Kretsstämman väljer en kretsstyrelse som består av ordförande och minst fyra ledamöter.

Kretsstyrelsen utser själv eventuella funktionärer inom sig.

Kretsstyrelsen är kretsens högsta beslutande organ mellan kretsstämmorna.

Mom. 2 Uppgift

Kretsstyrelsen leder kretsens arbete mellan kretsstämmorna och ansvarar för att de uppgifter kretsen har enligt §5 mom. 3 planeras och genomförs.

Därutöver ska kretsstyrelsen även

- Ansvara för kretsens verksamhetsplan och ekonomi.
- Regelbundet bjuda in samtliga medlemmar till kretsmöten.
- Hålla regelbunden kontakt eventuella avdelningar och nätverk inom kretsen.
- Hålla regelbunden kontakt med kommunfullmäktigegruppen och distriktsstyrelsen.
- Lämna in kretsens årsrapport till Riksorganisationen senast den 15 mars.

§10 Kandidatnominering till kommunfullmäktige

Mom. 1 Ansvar och regler

Kretsen är ansvarig för kandidatnominering inför val till kommunfullmäktige. Senast år före valåret beslutar kretsstämman om regler för nomineringsprocessen.

Om kretsstämman inte beslutat annat gäller normalregler för nomineringsprocessen till kommunfullmäktige som återfinns i arbetsordningen.

Mom. 2 Nomineringsbara

Alla medborgare som enligt lag är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen.

När valsedelns ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.

Mom. 3 Förnominering

Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som kretsstämman beslutat om.

Mom. 4 Fastställande av valsedel

Valsedel till kommunfullmäktige fastställs av kretsens nomineringsstämma. Rösträtten regleras i § 4 mom. 4.

Kretsens fastställda valsedel sänds till distriktet tillsammans med protokoll från nomineringsstämman.

Mom. 5 Överklagan

Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgarna eller de av kretsstämman fastställda reglerna kan överklaga beslutet till partistyrelsen senast tre veckor efter att protokollet är justerat.

Vid anmälan ska Partistyrelsen skyndsamt inhämta ett yttrande från kretsstyrelsen och därefter avge ett yttrande. Om partistyrelsen finner att stadgar eller regelverk inte följts kan detta innebära att beslutet rivs upp och processen måste göra om. Detta ska framgå av partistyrelsens beslut som ska översändas till kretsstyrelsen samt till berörd medlem.

Mom. 6 Extra val

Om kommunfullmäktige beslutar om extra val i kommunen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas.

Om tiden ej medger detta äger kretsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Samråd före beslut ska ske med distriktet.

Kretsstyrelsens beslut ska tillsändas alla medlemmar.

§11 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet

Kretsens räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska efter årsskiftet snarast överlämnas till revisorerna för granskning.

Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av kretsens räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas kretsstämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Kretsstämman beslutar i frågan.

§12 Upplösning, sammanslagning och delning

Mom. 1 Upplösning

En krets kan inte upplösas så länge fem medlemmar vill uppehålla kretsen.

Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut.

Om kretsen upplöses ska samtliga tillgångar och handlingar överlämnas till distriktet. Distriktsstyrelsen blir då ansvarig för medlemmar och verksamhet inom den kommun kretsen verkat i enlighet med vad som anges i dessa stadgar.

Mom. 2 Sammanslagning

Kretsar kan endast slås samman om kommuner slås samman.

Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut.

Vid sammanslagning av kretsar ska samtliga handlingar och tillgångar överföras till den nybildade kretsen.

Mom. 3 Delning

Krets kan endast delas om kommunen delas.

Beslut om delning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut.

Vid delning av krets fördelas tillgångar och handlingar mellan de nybildade kretsarna.

DISTRIKT – Centerpartiet på regional nivå

§13 Omfattning och uppgift

Mom.1 Omfattning

Centerpartiets distrikt omfattar en eller flera riksdagsvalkretsars geografiska område och är en sammanslutning av alla Centerpartiets kretsar inom området.

Partistyrelsen fastställer distriktsindelning efter samråd med berörda distrikt.

Mom. 2 Distrikt som också är krets

Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område ansvarar distriktet även för kretsens uppgifter.

Distriktsstämman kan besluta att dela in distriktet i organisatoriska enheter, s.k. distriktsavdelningar, som ges namn som tydligt anger i vilken geografisk del av distriktet de verkar. Distriktsavdelningarna ska omfatta samtliga medlemmar, dvs. varje medlem ska ha sin hemvist i en sådan enhet. När distriktsstämman infört distriktsavdelningar kan även beslut tas om att införa ett

system med ombud till kretsstämman tillika distriktsstämman. Distriktsavdelningarna utser då ombud till distriktsstämman enligt samma modell som när kretsarna normalt utser ombud till distriktsstämman.

När ombud införs enligt ovan ska det totala antalet ombud beslutas av föregående års distriktsstämma. Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman. Varje individ ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

När ombudsförfarande införts har endast ombuden rösträtt på krets- tillika distriktsstämman, medan varje person med medlemsrättigheter inom kretsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt.

Distriktsstyrelsen kan delegera ansvaret för uppgifter som är stadgefästa för krets till distriktsavdelningarna.

Rätten att utse kretsens ombud till partistämman och huvudansvaret för nomineringsarbetet inför val till kommunfullmäktige kan inte delegeras.

Mom. 3 Uppgift

Distriktets uppgift är att

- Vara ett forum för ömsesidig kontakt mellan partiets förtroendevalda landstingsrepresentanter, medlemmarna och invånarna.
- Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utforma den politiska inriktningen i distriktet i samråd med kretsarna och de förtroendevalda.
- Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten.
- Stödja kretsarnas arbete med att utbilda medlemmar.
- I samråd med kretsarna genomföra utbildningar för förtroendevalda.
- Ansvara för valarbetet inför de allmänna valen samt för nomineringsarbetet inför val till landsting och riksdag.

§14 Distriktsstämma och nomineringsstämma

Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande

Distriktsstämman är distriktets högsta beslutande organ, där varje medlem med medlemsrättigheter i distriktets kretsar har yttrande-, förslags- och motionsrätt.

Rösträtt tillkommer kretsarnas valda ombud samt distriktsstyrelsen.

Vid nomineringsstämma tillämpas distriktsstämmans regler för yttrande-, förslags- och rösträtt.

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.

Mom. 2 Kallelse, tid och plats

Distriktsstämma ska hållas senast den 30 april. Datum för distriktsstämma ska meddelas kretsarna senast två månader före stämman.

Minst åtta dagar före distriktsstämma och nomineringsstämma ska personlig kallelse skickas till valda ombud. Kallelsen ska innehålla tid, plats samt information om vilka ärenden som ska behandlas. I samband med kallelsen ska samtliga ärenden finnas tillgängliga för ombuden.

Distriktet beslutar själv hur övriga medlemmar ska informeras om stämman.

Mom. 3 Antal ombud

Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma.

Distriktsstyrelsen fastställer hur ombuden fördelas mellan kretsarna utifrån antalet medlemmar den 31/12 föregående år. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.

Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

Mom. 4 Extra distriktsstämma

Extra distriktsstämma ska hållas efter beslut i distriktsstyrelsen, alternativt om revisorerna eller minst 1/3 av kretsarna så begär. Om en sådan begäran sker ska distriktsstyrelsen kalla till extra distriktsstämma inom en månad från det att frågan väckts och den extra stämman hållas inom två månader.

§15 Val av ombud till förtroenderåd och partistämman

Mom. 1 Val av ombud

Distriktet väljer det antal ombud som partistyrelsen fastställt samt ersättare för dessa. Valen gäller för två år och innefattar eventuella extrastämmor.

Samtliga ombud från ett distrikt - utsedda av distriktsstämman och kretsstämmorna - utgör distriktets gemensamma delegation till partistämman.

Distriktsstyrelsen ska samla ombuden inför partistämman för att gå igenom stämmohandlingarna

Mom. 2 Val av kommittéledamöter

Distriktet tilldelas ett antal ledamöter till de kommittéer som bereder förslagen inför partistämman. Antalet ledamöter i kommittéerna meddelas distriktet senast den sista februari. Dessa ledamöter väljs på distriktsstämman.

Valbara är distriktets ordinarie stämмоombud samt ordinarie stämмоombud från kretsar inom distriktets geografiska område.

Distriktsstyrelsen kan vid behov utse ersättare bland resterande ordinarie stämмоombud och ersättare från distriktets delegation.

Om ett av distriktets kommittéombud utses till kommittépresidiet får distriktet utse en ersättare till kommittén med yttrande- och förslagsrätt under kommittébehandlingarna.

§16 Distriktsstyrelse

Mom. 1 Sammansättning

Distriktsstämman väljer en distriktsstyrelse som består av ordförande, vice ordförande och minst fem ledamöter.

Distriktsstyrelsen utser själv eventuella funktionärer inom sig.

Styrelsen är distriktets högsta beslutande organ mellan distriktsstämmorna.

Mom. 2 Uppgift

Distriktsstyrelsen leder distriktets arbete mellan distriktsstämmorna och ansvarar för att de uppgifter distriktet har enligt §13 mom. 3 planeras och genomförs.

Därutöver ska distriktsstyrelsen även

- Ansvara för distriktets verksamhetsplan och ekonomi.
- Hålla regelbunden kontakt med samtliga kretsar inom distriktet.
- Hålla regelbunden kontakt med landstingsgruppen.
- Planlägga, leda och samordna valarbetet i distriktet i samband med allmänna val.
- Lämna in distriktets årsrapport till Riksorganisationen senast den 15 maj.
- I början av varje mandatperiod samråda med kretsarna om hur distriktets samlade resurser ska användas under perioden och vilka avsättningar som ska göras till valfond.

Mom. 3 Ansvar om kretsstyrelse saknas

Om en krets inom distriktet saknar styrelse, eller om kretsstämma inte genomförts i enlighet med stadgarna, ansvarar distriktsstyrelsen för kretsens uppgifter.

§17 Kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag

Mom. 1 Ansvar och regler

Distriktet är ansvarigt för kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag.

Distriktsstämma kan delegera ansvaret för kandidatnominering till landstingsfullmäktige till en eller flera kretsar. I fall där distriktet består av flera riksdagsvalkretsar kan även ansvaret för kandidatnominering till riksdag delegeras till en eller flera kretsar.

Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk.

Distriktsstämman beslutar senast året före valår om regler för nomineringsprocessen.

Om distriktsstämman inte beslutat annat gäller normalregler för nomineringsprocessen till landstingsfullmäktige och riksdag som återfinns i arbetsordningen.

Distriktet är ansvarigt för att lämna in samtliga inom distriktet fastställda listor till ansvarig valmyndighet.

Mom. 2 Nomineringsbara

Alla medborgare som enligt lag är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen.

När valsedelns ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen av den som kandiderar för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.

Mom. 3 Förnominering

Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel.

Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som distriktsstämman beslutat om.

Mom. 4 Fastställande av valsedel

Valsedel till riksdag och landstingsfullmäktige fastställs av distriktets nomineringsstämma. Om det finns flera valkretsar inom ett och samma distrikt kan distriktsstämman besluta att delegera fastställandet av valsedlar till stämmor i delar av distriktet som innefattar de berörda kretsarna.

Nomineringsstämman består av ordinarie distriktsstämmas valda ombud.

Mom. 5 Överklagan

Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och/eller det av distriktsstämman fastställda regelverket kan överklaga beslutet till partistyrelsen senast tre veckor efter att nomineringsstämmans protokoll justerats.

Vid anmälan ska Partistyrelsen skyndsamt inhämta ett yttrande från distriktsstyrelsen och därefter avge ett yttrande. Om partistyrelsen finner att stadgar eller regelverk inte följts kan detta innebära att beslutet rivs upp och processen måste göras om. Detta ska framgå av partistyrelsens beslut som ska översändas till distriktsstyrelsen samt till berörd medlem.

Mom. 6 Extra val

Om landstingsfullmäktige alternativt regeringen beslutar om extra val till landstingsfullmäktige eller riksdagen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas.

Om tiden ej medger detta äger distriktsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Om valkretsindelningen innebär att flera distrikt berörs ska samråd ske mellan berörda.

Distriktsstyrelsens beslut ska meddelas alla kretsar samt syskonorganisationerna.

§18 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet

Distriktets räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska senast den 1:a mars överlämnas till revisorerna för granskning.

Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av distriktets räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas distriktsstämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Distriktsstämman beslutar i frågan.

§19 Upplösning, sammanslagning och förändring av distriktsgränser

Mom. 1 Upplösning

Ett distrikt kan inte upplösas så länge minst två kretsar vill uppehålla distriktet.

Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor. Partistyrelsen ska omedelbart underrättas efter det första beslutet.

Om distrikt upplöses ska samtliga tillgångar och handlingar överlämnas till Partistyrelsen som då blir ansvarig för verksamheten i enlighet med vad som anges i dessa stadgar.

Mom. 2 Sammanslagning

Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor.

Partistyrelsen ska omedelbart underrättas efter första beslutet. Vid sammanslagning av distrikt behålls tillgångar och handlingar inom det nybildade distriktet.

Mom. 3 Förändring av distriktsgränser

Om en riksdagsvalkrets förändras påverkas även distriktets gränser. Berörda distriktsstyrelser ska i dialog med Partistyrelsen ta fram förslag till nya distriktsgränser. Partistyrelsen fastställer distriktsindelning efter samråd med berörda distrikt.

RIKSORGANISATIONEN - Centerpartiet på nationell nivå

§20 Omfattning och uppgift

Mom.1 Omfattning

Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar som är sammanslutna i distrikt. Riksorganisationen omfattar samtliga distrikt i landet.

Mom. 2 Uppgift

Riksorganisationens uppgift är att

- Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utveckla Centerpartiets politik och organisation.
- Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten.
- Utveckla och stödja Centerpartiets organisation.
- Ansvara för utbildning av förtroendevalda och medlemmar.
- Nominera kandidater och fastställa listor över nominerade till Europaparlamentsvalet.
- Nominera kandidater och fastställa nationell valsedel till riksdagsvalet.

§21 Partistämman

Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande

Partistämman är Centerpartiets högsta beslutande organ där varje medlem i Centerrörelsen har yttrande-, förslags- och motionsrätt.

Rösträtt har de ombud som i enlighet med stadgarna är valda av kretsar och distrikt, är utsedda av syskonorganisationerna samt Partistyrelsens stämموvalda ledamöter.

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.

Mom. 2 Kallelse, tid och plats

Partistämman hålls udda år före september månads utgång på tid och plats som fastställs av partistyrelsen.

Tid och plats för partistämman ska meddelas kretsar och distrikt minst sex månader före partistämman.

Personlig kallelse ska vara valda ombud tillhanda senast två månader före partistämman. Handlingarna bör vara tillgängliga för ombuden och alla medlemmar minst 20 dagar före stämman.

Mom. 3 Kretsarnas ombud

Kretsarna väljer på sin kretsstämma ett ombud vardera samt ersättare till partistämman.

Mom. 4 Distriktens ombud

Distriktsstämmorna utser sammanlagt 200 ombud samt ersättare till partistämman. Ombudsfordelningen fastställs av Partistyrelsen.

Varje distrikt tilldelas minst ett ombud. Därefter fördelas övriga ombud i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 enligt uddatalsmetoden. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.

Från varje distrikt ska det sammanlagda antalet ombud, inklusive de ombud som utsetts av kretsarna, vara minst tio.

Mom. 5 Syskonorganisationernas ombud

Syskonorganisationernas förbundsordförande är ombud på partistämman. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund respektive Centerstudenter själva fem ombud vardera till partistämman.

Mom. 6 Kommittéarbete

Inför varje partistämman anordnas kommittéarbeten som bereder förslagen inför partistämman. Distriktsstyrelsen ansvarar för att fördela de valda ombuden i respektive kommitté när kommittéindelningen meddelats från riksorganisationen.

Mom. 7 Extra partistämman

Extra partistämman kan hållas efter beslut i partistyrelsen eller förtroenderådet. Extra partistämman ska även hållas om revisorerna eller 1/3 av distrikten så begär. Om en sådan begäran sker ska partistyrelsen kalla till extra partistämman inom en månad från det att frågan väckts, och den extra stämman hållas inom tre månader.

§22 Förtroenderådet

Mom. 1 Roll

Förtroenderådet är ett organ för strategiska överläggningar, samråd och beslut inom Centerrörelsen.

Partistämman kan delegera beslut till förtroenderådet.

Partistyrelsen kan lägga förslag till förtroenderådet.

Mom. 2 Sammansättning

Förtroenderådet består av partiordföranden samt femtio ombud valda av distrikten. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund Centerstudenter och Partistyrelsen vardera två ombud.

Partistyrelsens ledamöter samt Centerpartiets riksdagsledamöter har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Vid behandling av valärenden har valberedningens och/eller nomineringskommitténs ledamöter närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. I övrigt regleras närvaro-, yttrande- och förslagsrätt i de debattregler som fastställs av förtroenderådet vid aktuellt möte.

Mom. 3 Kallelse, tid och plats

Förtroenderådet sammanträder efter kallelse från Partistyrelsen eller om minst 1/3 av förtroenderådets ledamöter så begär.

Kallelse ska sändas till ombuden minst tre veckor före mötet och innehålla information om tid, plats och ärenden. Handlingar ska finnas tillgängliga för ombuden senast åtta dagar innan förtroenderådet sammanträder.

Mom. 4 Distriktens ombud

Distriktsstämmorna utser sammanlagt 50 ombud samt ersättare till förtroenderådet.

Varje distrikt tilldelas ett ombud. Därefter fördelas övriga ombud i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 enligt uddatalsmetoden. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.

Ombudsfordelningen fastställs av Partistyrelsen.

§23 Partistyrelsen

Mom. 1 Sammansättning

Partistämman väljer en Partistyreelse som består av partiordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande samt nio till tretton ledamöter.

Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund respektive Centerstudenter varsin partistyreelseledamot som företräder sina förbund.

Partistyrelsen utser eventuella funktionärer inom sig.

Partistyrelsen är Centerpartiets högsta beslutande organ mellan partistämmorna.

Mom. 2 Uppgift

Partistyrelsen leder Centerpartiets arbete mellan partistämmorna och ansvarar för de uppgifter Riksorganisationen har i enlighet med § 21 planeras och genomförs.

Därutöver ska Partistyrelsen även

- Ansvara för Riksorganisationens verksamhetsplan och ekonomi.
- Ansvara för Riksorganisationens personalorganisation.
- Hålla regelbunden kontakt med Riksdagsgruppen.
- Hålla regelbunden kontakt med distrikt och kretsar.
- planlägga, leda och samordna europaparlamentsvalet samt riksdagsvalet på nationell nivå.
- Arbeta fram politiska program för beslut till partistämman.
- Ta fram förslag till valmanifest och valprogram inför allmänna val och inför val till Europaparlamentet.
- Besluta om riktlinjer som stöd för kretsarnas och distriktens arbete.

§24 Verkställande utskottet

Partistämman väljer ett verkställande utskott som består av partiordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande samt två ledamöter.

§25 Nominering av kandidater till Europaparlamentsval

Mom. 1 Ansvar och regler

Riksorganisationen är ansvarig för kandidatnominering inför val till Europaparlamentet.

Förtroenderådet beslutar om regler för nomineringsprocessen.

Mom. 2 Nomineringsbara

Alla medborgare som enligt lag är valbara kan föreslås som kandidat till Europaparlamentet.

När valsedelns ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen av den som kandiderar för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.

Mom. 3 Förnominering till Europaparlamentet

Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som förtroenderådet beslutat om.

Mom. 4 Fastställande av valsedel

Valsedel till Europaparlamentsvalet fastställs av förtroenderådet eller partistämman.

Mom. 5 Överklagan

Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och/eller det fastställda regelverket kan överklaga beslutet till Partistyrelsen innan valsedel fastställts. Partistyrelsen bereder överklagan och lägger fram ett förslag till beslut till det organ (partistämman eller förtroenderåd) där valsedelns ska fastställas. Överklagan behandlas innan valsedelns fastställs.

Mom. 6 Extra val

Vid beslut om extraval till riksdagen ska partistyrelsen besluta om rekommendationer gällande nomineringsarbetet.

Partistyrelsens beslut ska meddelas samtliga kretsar och distrikt samt syskonorganisationerna.

§26 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet

Riksorganisationens räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska senast den sista mars överlämnas till revisorerna för granskning.

Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av Riksorganisationens räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas partistämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Partistämman beslutar i frågan.

Frivilliga organisationsformer

§27 Regionorganisation

Om Centerpartiet har flera distrikt inom ett och samma landsting kan dessa genom beslut på respektive distriktsstämma välja att formalisera samarbetet i en regionorganisation.

Ansvar och befogenheter kan delegeras från distrikten till regionorganisationen genom beslut på respektive distriktsstämma. Distriktsstyrelserna ansvarar för att i samråd lägga fram ett sådant förslag.

I arbetsordningen finns normalregler för regionorganisation vilka kan antas i sin helhet eller fungera som underlag för distriktsstyrelsernas arbete.

§28 Avdelningar

Mom. 1. Omfattning

En avdelning i Centerpartiet motsvara en definierad del av en kommuns geografiska område, t.ex. en kommunedel, en valkrets eller en församling. Detta område bestäms i dialog med kretsstyrelsen. Det kan inte finnas flera avdelningar inom samma geografiska område.

Mom. 2. Organisation

Avdelningen samlar samtliga medlemmar inom det bestämda geografiska området.

Mom. 3. Ansvar och befogenheter

Avdelningen är en egen juridisk person.

Avdelningen ska årligen lämna en rapport över verksamheten till kretsen.

Årsmötet väljer en avdelningsstyrelse som består av minst tre personer.

Mom. 4 Möten och verksamhet

Årsmötet är avdelningens högsta beslutande organ där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 4).

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.

Avdelningen beslutar själv om sin verksamhet och övrig mötesfrekvens.

Mom. 5 Räkenskaper och revision

Avdelningens räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas snarast till revisorerna för granskning.

Till årsmötet ska revisorerna inkomma med revisionsberättelse samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Mom. 6 Upplösning och sammanslagning

Beslut om upplösning av avdelning ska fattas vid två på varandra följande möten, varav ett ska vara årsmöte. Om tre medlemmar är emot upplösning kan avdelningen ej upplösas.

Kretsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut.

Upplöses avdelning ska dess tillgångar och handlingar överlämnas till kretsen. Vid sammanslagning av avdelningar behåller den nybildade avdelningen tillgångar och handlingar.

§29 Nätverk

Mom. 1 Omfattning

Nätverk består av medlemmar i Centerrörelsen med gemensamt intresse i en fråga eller i ett tema.

Mom. 2 Organisation

Nätverket organiserar sig självt på ett sätt som gagnar verksamheten inom ramen för Centerpartiets stadgar.

Mom. 3 Ansvar och befogenheter

Nätverk som önskar företräda Centerpartiet kan få ett sådant mandat från styrelsen på det organisationsled som nätverket verkar inom. Kretsstyrelsen ger lokala nätverk mandat, distriktsstyrelsen ger regionala nätverk mandat och Partistyrrelsen ger nationella nätverk mandat.

När sådant mandat ges ska nätverket utse en styrgrupp och en kontaktperson gentemot aktuell styrelse. Nätverkets verksamhet ska årligen rapporteras till aktuell styrelse inför beslut om förnyat mandat.

Mom. 4 Möten och verksamhet

Nätverk beslutar själva om sina mötesformer och sin verksamhet inom ramen för Centerpartiets stadgar.

Ändring samt tolkning av stadgarna och arbetsordningen

§30 Ändring av stadgar

Ändring av stadgarna görs genom ett beslut med 5/6 majoritet på en ordinarie partistämma eller genom beslut med enkel majoritet vid två på varandra följande ordinarie partistämmor.

§31 Ändring av arbetsordningen

Ändring av arbetsordningen görs med enkel majoritet på förtroenderåd eller partistämma.

§32 Tolkning av stadgar samt avvikelser från stadgarna

Mom. 1 Tolkning av stadgarna

Medlem, nätverk, avdelning, krets eller distrikt som anser att stadgarna inte följts kan rapportera detta till partistyrrelsen. Incidenten ska ha inträffat senast ett år innan den anmäls. Partistyrrelsen meddelar efter granskning avgörande i frågan.

Mom. 2 Avvikelse från stadgarna

Partistyrrelsen äger vid misstanke rätten att utreda om medlem, nätverk, avdelning, krets eller distrikt avviker från stadgarna och meddela avgörande i frågan.